

BODOČNOST.

ŠT. (NO.) 2.

MILWAUKEE, WIS., 28. MARCA (MARCH), 1913.

VOL. I.

Velikanske povodnji v državah Ohio in Indiana.

Okrog dva tisoč človeških življenj so zahtevale povodnji do srede tekočega tedna v Ohio in Indiani. Na tisoče in tisoče se jih bori z valovi, ker je voda tako na naglo pridrla, da se ljudje niso mogli ob pravem času rešiti. Da se ubranijo preteči smrti, so splezali na strehe, na drevesa, na telegrafične droge, sploh, kamor je kdo mogel.

Najhuše so prizadeti prebivalci v dolini reke Miami, Ohio, kjer se nahaja tudi mesto Dayton. Tu je središče groze. Voda stoji po nekaterih delih mesta dva nadstropja visoko. Samo v tem mestu se ceni število žrtev nad 1000 oseb. V dežju in mrazu pričakuje na tisoče ljudi na strehah rešitve. Povrhu vsega tega je pa izbruhnil še ogenj in trgovskemu delu mesta in prestrašeno ljudstvo beži iz ene strehe na drugo. Poslopje Beckel, kjer je bilo po sodbi večih oseb, okrog 200 pribežnikov, je docela razrušeno. Slična usoda je zadela mnoga druga velika poslopja, kamor so ljudje pribežali. Nad mestom je razglašeno obsedno stanje.

Druga mesta v državi Ohio, ki so po povodnji zelo prizadeta, so: Columbus 100—150 žrtev, Sidney 100—150, Strafford 100, Mt. Vernon 100, Tiffin 50, Delaware 28, Middletown 50—100, Hamilton 6, Tippecanoe 3, Scattering 50—100.

Ta povodenj je največja v zgodovini državi Ohio in nekateri jo celo smatrajo za največjo, od kar je voda mesto Galveston, Texas, popolnoma razdejala.

V Indiani sta najbolj prizadeti mestu Indianapolis in Peru. Ker vlada povsod splošna zmešnjava je nemogoče dobiti zanesljivih podatkov o katastrofi. Položaj je obupen. V Indianapolisu je oni del mesta najbolj prizadet, kjer živijo delavci. Reka Whitley in njeni dotoki so izstopili iz strug in njihovi učinki so strahoviti.

Mestece Peru, k šteje okrog 15.000 prebivalcev, je v vodi in večina njegovega prebivalstva se nahaja v zgornjih delih javnih in najzaneslivejših privatnih poslopih.

Pomanjkanje in beda je med prizadetim prebivalstvom je velika. Z mnogih krajev prihajajo telegrafična in telefonska poročila, izražajoč skrajno bedo in trpljenje nesrečnikov. Rešilno delo je zelo težavno, po nekaterih krajih docela nemogoče. Ohioski guverner, kakor tudi Indianski, sta izdala apel za nujno pomoč. Ravno tako tudi predsednik Wilson.

GROZNI VIHARJI.

Sredina Združenih držav je bila na velikonočno nedeljo, 23. marca, prizorišče strašnih viharjev, kakršnih malo pomni zgodovina. Eno središče teh viharjev je bilo mesto Omaha, Nebraska, drugo pa Terre Haute, Indiana. Najhujše je prizadeta Omaha, kamor je prihrul vihar, imenovan tornado, v nedeljo ob tri četrt na šest in

v nekaj minutah upostošil velik del mesta. Nad 1200 hiš je podrlo, razrušil in prenesel. V razvalinah je bilo ranjenih okrog 500 oseb, ubitih pa okrog 200. Po tornadu povzročena škoda se ceni od sedem do deset milijonov dolarjev. Pogled na razvaline je naravnost grozen in pretresljiv.

Vihar je pridrvel docela nepričakovano. Ob omenjenem času so se pripodili kot oglje temni oblaki in kmalu nato je prihrumel veter z groznim bučanjem. Zrušil, strl in prenesel je vse, kar se mu je stavilo na pot. Na razvalinah je na več krajih nastal ogenj, ki je grozil znatno poslabšati že itak nepopisno žalosten položaj. Ker pa je viharju sledil hud naliv, je bil ogenj pogašen, a nesrečno prebivalstvo je tudi vsled dežja veliko trpelo.

Položaj prebivalstva je neznosen. Nad 5000 ljudi je brez doma. Da se obvarjujejo pred najhujšim, so se nastanili po hotelih in pa pri someščanih v enem delu mesta, kateremu je tornado prizanesel. Bolnišnice so prenapolnjene z ranjenci, vsled česar so spremenili več hotelov v začasne bolnišnice. Da se bedno stanje nesrečnih meščanov vsaj po možnosti omili, so skoro vsa večja mesta poslala denarno pomoč. Do minulega torka zvečer je bilo nabrane ga nad en milijon dolarjev.

V Terre Haute in okolici je postalo okrog petdeset oseb žrtev viharjev; tudi škoda je velika, ceni se na nad milijon dolarjev.

Splošna ženska volilna pravica v Wisconsinu.

Madison, Wis. Senatska zbornica je brez debate sprejela Glenn-ov predlog, da se predloži pri novemberskih volitvah volilcem v državi Wisconsin zahteva po splošni ženski volilni pravici. Ako bo večina glasovala za to zahtevo, potem bodo imele ženske v tej državi iste volilne pravice kot jih imajo moški. Sedaj imajo ženske v naši državi volilno pravico samo v šolskih zadevah. Upanja je dovolj, da bo ta predlog sprejet tudi v spodnji ali poslanski zbornici.

Osobni vlak v reki.

Telegrafični operatorji Baltimore in Ohio železnice so prejeli poročilo, da je osobni vlak iz Loveland, O., namenjen živ Cincinnati, izginil v reki, ker se je udrl most. Na vlaku je bilo okrog 200 oseb. Ta vest še ni potrjena.

Pri primanih volitvah predzadnji torek so bili izbrani naslednji kandidati za volitve prvega aprila: Za okrožnega sodnika: Carl Runge (n) in Oscar M. Fritz (n); za distriktnega sodnika: Oscar Rademaker (s) in George E. Page (n); za klerka na mestnem sodišču: R. G. Shuffenbauer (s) in J. W. Woller (n); za šolski svet: Henry C. Raash (s), Geo. L. Tews (s), Henry Campbell (s), Frank Gemoll (s), Mrs. Flora M. Beselack (s), William Pieplow (n), Geo. F. Leuhning (n), C. L. Kissling (n), Lizzie B. Kander (n), Ellen L. Minehan (n). Oni z (s) so socialdemokratje, z (n) pa nestrancarji.

“Bodočnost” in VI.

Druga številka “Bodočnosti” prihaja k Vam. Kakor je razvidno iz prvih dveh izišlih števil, se ta list v prvi vrsti zanima za dogodke v Milwaukee in Wisconsinu sploh, torej za dogodke, o katerih ste bili do sedaj le deloma, ali sploh nič poučeni, dasi ste tudi Vi kot someščan in sodržavljan v njih zainteresirani. Zato pa tudi ne more biti vseeno, ali veste o njih kaj ali nič. Ako se Vi zanimate za dogodke daleč stran od Vas, v Vam nepoznanem svetu, v koliko večji meri se morate Vi zanimati za dogodke v Vaši neposredni bližini: v Vašem mestu, v Vašem okraju v Vaši državi, kjer imate priliko, da sodelujete za obrambo in pospeševanje svojih lastnih koristi. Toda ne samo to! Mi kot tujgovoreči priseljenci imamo sto in sto potreb sami med seboj in se zanje ostala javnost prav malo ali pa nič ne briga, razven tam, kjer pride v poštev naš dolar, kljub temu, da so te potrebe in dogodljaji največkrat eminentne važnosti za napredek in življenje naših naselbin. Skupnost jezika in neznanje angleščine je tista sila, ki nas združuje v samostojno celoto, iz katere se pojavljajo gospodarske, kulturne in politične potrebe in zahteve. Te pa so danes tako narastle in se pomnožile, da se je na vseh koncih in krajih kazala očitna potreba po organu, v katerem se bo vse naše narodno življenje osredotočevalo, in ki bo nas združeval z ostalim svetom. Tak organ je “Bodočnost”.

To je naloga in dolžnost lista do Vas in pravico imate od lista to tudi zahtevati. Toda, dragi čitatelj, kjer so pravice, tam so vselej tudi dolžnosti. Tako tudi tu, nima samo list dolžnosti do Vas, temveč imate tudi Vi dolžnosti do lista, ki se poteguje in bori za Vaše koristi. Podpirajte list po svojih močeh. Naročujte si ga, priporočajte ga, agitirajte zanj. Skrbite, da bo naročen nanj Vaš znatec, Vaš sestanovalec, sploh vsak Slovenec.

Mnogim se list zdi majhem. Da, res je to. Tudi mi uvidevamo to, a naša srčna želja je, da se list čim prej poveča. Toda, kakor že v zadnji številki povedamo, usoda lista je v Vaših rokah. Ako bo vsak čitatelj samo eno desetino toliko žrtvoval, kakor smo žrtvovali mi, smo sigurni, da bomo v kratkem list lahko povečali.

Torej na delo in list bo kmalu izhajal v večji obliki.

Uredništvo in upravništvo “Bodočnosti”

322 Reed st., Room 6

Saloonerska licenca \$500.

Senatska zbornica je sprejela predlog, da naj bo najmanjša saloonerska licenca v mestih 500 dolarjev. Prvotno je senator Teadsdale hotel, da se sprejme ta predlog tudi za vasi. Ker pa so bili senatorji iz kmečkih okrajev odločno proti, se je predlog omenil samo na mesta. Več mest v državi ima že danes \$500 licenco, toda nekatera se še vedno drže najmanjše postavne svote \$200.

Med temi je tudi Milwaukee s svojimi 2,224 saloni in sicer od leta 1885, ko večina volilcev glasovala za \$200 salonske licence. Ako postane ta predlog zakon, bo nedvomno ena tretjina salonarjev prisiljena pustiti ta posel. Govori se še o marsičem drugem, kar se snuje zoper salonarje v Milwaukee, a gotovo je dosti pretiravanja. \$500 licenca bo pa skoraj gotovo sprejeta, ker so mesta v stiskah za denar.

Otroci naj dobe šolske knjige zastonj.

To stališče zavzema Mrs. Beselack, ki je kandidatinja za v šolski svet. Dolžnost vsake matere, kakor vsake zavedne žene, da se poslužuje pravice do glasovanja v šolskih zadevah. Nihče ni toliko za interesiran v vzgoji otrok kakor ravno mati, zato naj tudi mati odločuje o izobrazbi svojih otrok. Dalje pravi Mrs. Beselack: “Nemogoče je otroku kaj dbrega vcepiti v možgane, dokler je otrokov želodec prazen. Zato je potrebno, da se otroke revnih starišev, ki pridejo v šolo lačni, najprej nasiti in šele potem bodo imeli od pouka tiste koristi, kakor jih imajo otroci bogatejših starišev.”

Skupno varuštvo otrok.

V poslanski zbornici v Madisonu je prišel na vrsto predlog da dobi tudi žena oziroma mati pravico do varuštva svojih otrok. Do sedaj je imel to pravico po postavi izključeno le mož, oziroma oče. O tem predlogu se je vnela huda debata. Nasprotniki so hoteli, da se o tem predlogu sploh ne razpravlja. Večina pa smatra za krivično, ako se materi enakih pravic do otrok kakor jih ima oče. O tem predlogu se bo še razpravljalo.

Zmešnjava v Meksiki zopet narasča. Poleg revolucionarnega gibanja, je nova vlada dobila na glavo obsežen štrajk delavcev v predilni in volneni industriji v državi Vera Cruz. Štrajk je nastal iz simpatije do umorjenega predsednika Madero, kojega smrt je nova vlada zakrivila. Štrajkarji pravijo, da je imel Madero namen izboljšati položaj delavcev. Bojijo se, da se štrajk razširi na plantaže. V Meksiki torej le še ne bo miru. Najprvo so trdili, da je predsednik Diaz kriv nemirov, na to je postal Madero predsednik, a tudi sedaj ni bilo miru. In sedaj je Huerta predsednik in tudi ni miru in ga tudi ne bo, dokler bo meksikansko ljudstvo tako nerazsodno, da se bo dalo raznim podkupljenim laži-voditeljem izigravati.

Ne bodite sebični in ne obdržite važnih dogodkov zase! Kadar se kaj važnega zgodi med našimi rojaki, sporočite “Bodočnosti”, potem katere zvedeli tudi drugi. Pridite v naš urad, kjer smo tudi zvečer. Ako ste preveč oddaljeni, nam sporočite pismeno. Pa gotovo in brez odlašanja, da stvar ne zastari!

Danes je toliko zavisti na svetu, da bi ljudje ne potrebovali premoga, ako bi gorela.

Najmočnejša turška trdnjava v oblasti zaveznikov.

Drinopelj je padel po večmesečni hrabri brambi turške posadke v njem. Tudi Čataldža je v rokah zmogovitih Bolgarov, kakor se poroča iz Sofije. Ako so te vesti resnične, potem Turki ne bodo več dolgo v stanu braniti turško glavno mesto Carigrad pred balkanskimi zavezniki, kajti trdnjava Čataldža z celo vrsto trdnjav tvori ključ do Carigrada.

Branitelj Drinoplja Šurki Paša je v minulo sredo popoldne izročil svoj meč vrhovnemu poveljniku bolgarskih čet, generalu Savovu. Šurki Paša je ves čas grozil, da bo prej porušil sam vso trdnjavo, predno se poda sovražniku; svojega načrta pa k sreči ni izvedel. Sprva se je govorilo tudi, da je izvršil samomor, kar se je pa pozneje izkazalo za neresnično. Več dni pred podoem je napad na trdnjavo neprestano trajal. Zgube na turški strani so ogromne istotako na strani zaveznikov. Srbski sedemnajsti in osemnajsti bolgarski regiment so Turki pognali v zrak z minami. Panika v trdnjavi je bila nepopisna.

Vsled podoa te najmočnejše turške trdnjave, je konca vojne kmalu pričakovati.

Znana angleška bojovnica za žensko volilno pravico Silvija Pankhurst, ki si je svojo slavo pridobila s pobijanjem šip, z bombami in drugimi enakimi “junaškimi” čini, je zmagala s svojim stradalnim štrajkom. 18. februarja je namreč bila obsojena na dva meseca ječe, ker je v Londonu za ženske pravice pobijala šipe. Da prisili oblasti, da jo izpuste iz ječe, je odklonila vsako hrano. Vsiljevali so ji hrano potom posebne cevi, a to je na njeno zdravje slabo vplivalo. Ker so se oblasti začele bati za njeno zdravje, so jo izpustile iz ječe. Štrajk torej povsod pomaga.

Komisija illinojskih senatorjev, ki preiskuje po večjih ameriških mestih razširjenost prostitucije, se je izjavila, da je Pittsburgh, Pa., eno izmed štirih mest, v katerih prostitucija najbolj cvete. Ljudje, ki s svojo nenasitnostjo in lakomostjo povzročajo prostitucijo, se zelo vznemirjajo zaradi te izjave. Res čudno.

Slovincem na W. Allisu, v Bayview in na Fondu Lac!

Slovensko delavsko izobraževalno društvo ima veliko lepih in zanimivih knjig, ki čakajo marljivih čitateljev. Ker pa ste vi preveč oddaljeni od prostodov tega društva, bo to društvo nedvomno rado ustanovilo podružnice prav v Vaši sredini, ako se zato zglašate zadostno število članov! Zberite se skupaj in sporočite svoje želje Izobraževalnemu društvu! Prepričani smo, da je med Vami dosti pridnih čitateljev, ki pa zato ne postanejo člani, ker so preveč oddaljeni. Torej na noge! Izobraževalno društvo ima svoj prostor na: 425 Virginia Str.

BODOČNOST.

List za izobrazbo in napredek slovenskih delavcev v Wisconsinu in po drugih državah Unije.

IZHAJA VSAK PETEK.

Naročnina:

Za Ameriko: Za celo leto.....\$1.50
Za pol leta.....\$0.75
Za četrt leta.....\$0.40
Za Evropo: Za celo leto.....\$2.00
Za pol leta.....\$1.00
Za četrt leta.....\$0.50

Vsa pisma in druge pošiljatve naj se naslovijo na:

BODOČNOST

322 Reed St., Milwaukee, Wis.

Urednik in izdajatelj:
LEO ZAKRAJŠEK.

BODOČNOST (THE FUTURE)

Slovenian Weekly for Education and Progress.

Published every Friday at
322 Reed St., Milwaukee, Wis.

Advertising rates on agreement.

ALI ŽE IMATE DRŽAVLJANSKI PAPIR.

Vprašanje državljanstva postaja vsak dan važnejše za ameriške priseljence. Domačini, kakor tudi že naturalizirani tujci so začeli uvidevati, da je v njihovem interesu, ako nedržavljanji nimajo vseh tistih gospodarskih pravic, kakor oni sami (o političnih pravicah ni govora na tem mestu, kajti naravno je, da nedržavljanji ne morejo imeti tistih političnih pravic kakor jih imajo državljanji). Tako na pr. so bili časi, ko je lahko vsakdo imel saloon, ne oziroma se na državljanstvo. Ameriški državljanji pa so kmalu začeli uvidevati, da je to zanje slabo. Začela se je agitacija za odvzete pravice nedržavljanom in danes menda ni več države v Uniji, kjer bi mogel nedržavljan postaviti imeti saloon. Takih in enakih vzgledov bi lahko našli lepo število. Na drugi strani so pa te omejitve v pravicah privedle nedržavljanke do očitnega spoznanja, da je v njihovo korist, ako postanejo državljanji.

Tako torej vidimo, da so bili najprvo vsakdanje želje po izboljšanju življenjskega položaja tisti vodili cilj, ki so silili priseljence k državljanstvu. Na strogo politične pravice se je do zadnjega časa bolj malo gledalo. Te so prišle v poštev šele tedaj, ko je naseljenec opustil vsako misel na povrnitev v staro domovino in ko je ob enem tudi spoznal resnico, da dobi z državljanstvom v svojo oblast moč, s katero lahko upliva na ustvaritev družabnih razmer, v katerih je on sam kot član človeške družbe prisiljen živeti. V kolikor se nas Slovencev tiče, si moramo pripoznati, da nismo imeli ne enega ne drugega; kajti malokdo izmed nas je imel namen za vedno ostati v Ameriki, ko je zapuščal domača tla; ob enem pa tudi naša samozavest ni bila zadostno vzgojena, da bi zamogli ceniti vrednost političnih pravic državljanstva. Da je to res, to potrjujejo razne statistike o slovenskih naturaliziranih državljanjih. Ako primerjamo to število s številom ameriških Slovencev, ne najdemo nikakega veselega dejstva v tem pogledu. Najžalostnejše pri vsem tem pa je, da se ne brigajo za državljanstvo oni rojaki, ki so že opustili vsako misel

na povrnitev v domovino. Ti ljudje pač ne pomislijo, da se država zanje v kritičnem slučaju ne bo dosti, ali pa celo nič brigala, ako ne bodo državljanji. Ravno tako tudi ne pomislijo, da bodo morali tudi še naprej živeti v razmerah, katere jim bodo narekovali drugi, ne glede na to, če so jim te razmere povolji ani ne; niti protestirati ne morejo z uspehom, ker se zanje nihče ne zmeni, ker niso državljanji.

Slovenski delavci, vsi po državljanjske papirje. Ako že imate prvega, glejte, da vzamete tudi drugega kakor hitro mogoče. Ako še nimate prvega, pojdite ponj takoj! Vaše življenske koristi zahtevajo, da postanete čim prej državljan ter tako tudi deležni političnih in gospodarskih pravic, ki so združene z istim. Slovenci sicer nismo tako številni, da bi mogli računati na kak političen uspeh, razven v nekaterih manjših naselbinah. Toda važnost politične akcije pa je važna za nas ne tolikot Slovence, temveč kot delavce. Pri nas v Ameriki nimamo narodnostnih bojev, a zato imamo tem hujše razredne boje. Vteh pa morajo vsi delavci nastopiti z združenimi močmi, neoziraje se na narodnost, kajti mi vemo, da se poljskim, nemškim in drugim delavcem ravno tako slabo godi, kakor slovenskim. Zato je dolžnost vsakega delavca, bodisi industrijskega ali farmerskega, da postane državljan ter tako more varovati svoje koristi pred nasprotniki.

NAPREDEK ZADRUŽNIŠTVA V WISCONSINU.

Ideja zadružništva v Wisconsinu prav vrlo napreduje na vsej črti. Vseposod se snujejo nova zadružna podjetja, bodisi po mestih ali med farmerji. To pokazuje, da so ljudje začeli uvidevati veliko vrednost teh podjetij. Do pred kratkem se je mislilo, da Amerika ni polje za zadružno idejo; toda, kolikor se življenske razmere slašajo, kolikor hujše pritiska draginja, tem očitnejša postaja potreba po zadružništvu, kar je čisto naravno in jasno. Ako je farmer prodal bušel krompirja za 30 centov in ako je mestni odjemalec za isti bušel krompirja bil prisiljen plačati 85 centov ali pa še več, tedaj se je moralo naravno samo ob sebi pojaviti vprašanje, kam je šla razlika med ceno, katero je dobil farmer, ter med ceno, katero je plačal odjemalec. To ni bilo težko dognati. Oba sta začela misliti, kako se znebiti oderuškega prekupovalca. Potreba za tesnejšo zvezo med farmerji in odjemalci je postala očitna. Posameznik je bil v tem pogledu brez moči. Treba je bilo to delo organizirati na kak način. V tem slučaju nam je prišla na pomoč Evropa s svojimi zadružnimi organizacijami. Posledica tega je bila, da so se začela po mestih ustanavljati konsumna društva, med farmerji pa razne farmerske potrebe odgovarjajoče organizacije, kakor mlekarne, sirarne, žitni elevetri, razpečevalne zveze itd. Lepi uspehi teh podjetij niso izostali, vsled česar je zadružništvo zadobivalo vedno trdnjša tla ter začelo prodirati v ospredje.

Država Wisconsin ima danes več in boljše zadružne organizacije, kakor vsaka druga država v Ameriki. O gre Tveliko tudi na račun dejstva, da je večina Wisconsinških farmerjev doma iz

Evrope, od koder so prinesli ti misel na take organizacije večinoma seboj. Državna vlada sama je začela uvidevati velik gospodarski pomen teh podjetij. Sprejetih je bilo več važnih zakonov za pospeševanje istih. Guverner McGovern je sam v svojem otvoritvenem govoru podarjal važnost zadružništva kakor za farmerje, tako tudi za odjemalce. Minuli ponedeljek pa je celo stavil v zakonodaji predlogo, ki zahteva zakone o zadružništvu, enake onim evropskih držav. Ako bo ta zakon sprejet, zato je dovolj upanja, potem bo wisconsinški farmer rešen številnih oderuhov in izkoriščevalcev, ki so ga do danes ropali za polovico sadu njegovega truda. Ob enem bo pa tudi odjemalec po mestih veliko pomagano, ker bodo ti poljske prideljke dobivali naravnost od farmerjev, pri čemer bo odstranjen ogromni profit prekupovalnih spekulantov.

To došeei bo tem lažje, ker se snuje velenakupna zveza vseh konsumnih društev, kakor smo zvedeli iz zanesljivih virov. Ta zveza bo kupovala na debelo za svoje člane — posamezne prodajalce. V interesu vsakega posameznika je, da se pridruži taki prodajalni, ako ima le priliko. Kolikor se nas Slovencev tiče, sedaj še nimamo prilike, a pri nas v Milwaukee ne bo dolgo, ko jo bomo imeli. V Milwaukee imamo sicer zadružno prodajalno, pod imenom Milwaukee Co-operative Co., na 199 Howell Ave. To podjetje nepričakovano dobro vspeva, četudi obstoji šele od meseca avgusta. Najboljši dokaz za to je, da so odjemalci po prvih štirih mesecih dobili 3% dividende na vso svoto, ki so jo zakupili v tej trgovini, kar je nad vse dovoljno, ako upoštevamo velike stroške, ki so združeni z začetkom podjetja. Kakor se poroča, bo ta trgovina v kratkem otvorila novi podružnici, eno na North side, drugo pa na Mitchell Street.

Ta podjetja bodo nedvomno veliko uplivala na neznosno draginjo, s katero se zlasti slabo plačani mestni delavci z največjo težavo bori.

NOV LIST.

Chicago, Ill., 2. marca. — Dragi urednik! Prečital sem prvo številko novega slovenskega lista "Bodočnost". Prečital sem jo od začetka do konca in priznati moram, da je to list, ki mi ugaja, če je tudi majhen. Prepričan sem, da ugaja vsakomur, ki pozna naše razmere in jih trezno in nepristransko sodi. Ravno tako sem tudi prepričan, da bodo ameriški Slovenci z veseljem in s pridom segali po njem. Koliko je pa velika in napredna milwauška naselbina pridobila z novim listom, to ve pa samo tisti, ki pozna do dobra tamkajšnje razmere. Potreba po lastnem glasilu, se je v tej naselbini kazala na vseh koncih in krajih prav očitno. Zato sem pa tudi prepričan, da bo milwauška naselbina znala ceniti svoj list v polni meri.

Če presodimo list iz drugega stališča, si moramo pripoznati, da je bila "Bodočnost" i za širšo slov. javnost v Ameriki potrebna. Kajti izobrazba je tista cokolja, ki nas ovira na poti našega napredka. Led je prebit. Sedaj je treba samo vstrajnega in pogumnega dela in "Bodočnost" postane to, kar si je zapisala na prapor v svoji številki: za izobrazbo in kulturni napredek slovenskega

naroda, za napredek delavskega stanu in človeštva sploh. Lepo načelo!

Kolikor vem iz lastnihkušenj se v Chicagi o novem listu dobro sodi. Samo ob sebi se pa razume, da se dobijo "kalini", ki so mnemnja, da bo "Bodočnost" ubogljiva plesalka nekaterih diktatorjev. No, pa kdo bi kaj dal na tako in enako govoričenje, kakersnega je vedno dovolj, kadar se kaj nojeva v dobrega vzbudi v življenje. Razumem se, da se nazadnje tudi taki črnogledi modrijani potolažijo, ko uvidijo svojo osamllost. Sigurni smo, da si bo list

kmalu pridobil svojo pot v narodu, ki ima smisel za dobro in potrebno stvar. Kakor hitro pa se narod uviri, da ima v rokah list, ki mu je voditelj in zanesljiv zaščitnik, se ga oprime, se ga bo držal, vanj veroval in ga podpiral.

Slovenecem, ki so se "naveličali" čitati "stare" liste, priporočam, da si vzamejo v roke "Bodočnost", ki obljublja postati to, kar si vsak za naš napredek vnet rojak želi, namreč: neodvisen izobraževalno-gospodarski list, glasilo za izobrazbo in napredek vnetih Slovencev v Ameriki. S.

Milwaukee in okolica.

VESELICA S. P. ZBORA "NAPREJ."

Milwaukee, Wis. — Veselica je za nami in vsekakor je potrebno, da se napiše ocena o njenem izidu, in to tem bolj, ker po vsej pravici lahko smatramo to prireditve za najpopolnejšo, kar smo jih do sedaj še imeli Slovenci v Milwaukee.

Dasi sem poznal nenavadne sposobnosti tega zbora kakor tudi posameznih njegovih članov, vendar sem se bal, da zbor ne bo kos stavljeni si nalogi. Koncertne točke, ki si jih je postavil na program, namreč zahtevajo izurjenih pevcev za točno izvajanje. Nesigurni pevci in začetniki pa dožive pri njih katastrofo. To velja zlasti za samospeve, dvospeve in kvartete, kjer mora biti vsak pevec siguren svoje melodije in se nikakor ne more nanašati na soppevca. Nedeljski koncert pa je pokazal, da se je naš "Naprej" že zdavnaj otresel slabosti začetnikov, obenem pa tudi, da ima v svoji sredi pevce, ki brez nevarnosti nastopajo kot samostojni pevci, pa če treba tudi v samospevih, dvospevih itd. In naša, kakor cele naselbine želja je, da "Naprej" vstraja na začrtani poti ter se razvija v sedanji smeri. Ker pa že govorimo o Napreju, bi bilo naše delo nepopolno, ako bi ne povedali par besed o njegovem pevovodji, ki je glava in duša vsega zbora. Zborovodja Val. Razbornik je tisti gonilna sila, ki omogoča "Napreju" tako povoljne vspehe. Temu se pa ni čuditi, ako vpoštevamo njegovo vnetost, požrtovalnost in neumornost za lepo petje, godbo in sploh za vsako stvar, ki more pripomoči naselbini do napredka. Mr. Razbornik je rojen pevec in muzikant. Vsak akord, vsaka melodija mu prihaja iz srea. Kot njegovo posebno vrlino, katere je tako malo med nami pevovodji v Ameriki, omenjamo njegov pravi čut za slovensko petje. Zbor, ki ne poje s sočutjem, je podoben lajnarju, ki mehanično vrti svojo lajno samo zato, da dobi cent. Le pogumno naprej g. Razbornik. Vspehi vašega zbora so Vaši vspehi, ob enem so pa tudi dokaz, da ve naselbina ceniti vaše delo.

Pri koncertu so sodelovala tudi druga pevstva in tamburaška društva. Slov. pev. klub "Zvon" je nastopil s skladbo: Opomin k petju. "Zvon" nas je to pot v marsičem presenetil. Tako n. pr. v disciplini in točnem izvajanju. Z mešanim zborom ima "Zvon" dosti več uspeha kakor ga je imel z moškimi. Želeli bi samo nekoliko večje harmonije med moškimi in ženskimi glasovi. Moških glasov skoro ni bilo čuti. Ta nedostatek

se da z lahkoto odpraviti. Druga stvar pa je, da bi prav radi enkrat slišali od "Zvona" kako moderno skladbo; saj jih ima dovolj. Prepričani smo, da bi Zvon dosegel veliko večji uspeh na ta način. Moderne skladbe niso nič težje kot so stare, a kljub temu je med njimi velikanska razlika. Skladbe kakor Opomin k petju, Domovini itd. je skoro vsakdo izmed nas čul že v domovini, zato ne naredijo na nas več tistega efekta, nas ne ganejo in nas ne zanimajo. Mi hočemo kaj novega, kaj svežega, kaj umetnega.

Sodeloval je tudi Soc. "Damenchor "Aurora", ki je dobro izvežban zbor.

Tamburaške točke sta proizvajala zbor "Adrija" in "Bratstvo" iz Kenoshe. Oba sta nastopila s težnimi koncertnimi točkami. Prvi z glasbeno sliko: Moj san, drugi s točko: Turška straža. Obe točki sta vzbudili dovolj pozornosti in zanimanja, zaradi svojih številnih in lepih glasbenih varietej.

Kot popolnoma novi na naših prireditvah sta bili točki: Dvoespev s spremljevanjem klavirja ter violinski duet s spremljevanjem tamburaškega zbora. Prvo sta proizvajala pianistinja gdna Gabriela Gabrovec, sopran, ter g. Geo. Šuler, tenor. Točka je vzbudila splošno pozornost. Njun nastop je bil za prvič nepričakovano dober. Oba sta pokazala, da sta izurjena pevca. Za trdno pričakujemo, da ju zopet vidimo na odru. Pripomnimo pa naj, da je bila skladba previsoka, vsled česar je navzoče občinstvo ni znalo zadostno ceniti. Upamo, da ju prihodnjič slišimo v lažji in ne tako komplicirani skladbi. Torej na svidenje.

Točko: Bela Ljubljana sta v duetu igrala mlada in nadebuda violinista Louis Brenkuš in John Strehar. Spremljal ju je tamburaški zbor "Adrija". Njun prvi nastop ni mogel biti boljši kakor je bil zlasti, ako upoštevamo, da sta oba komaj začetnika. Občinstvo ju je burno aplavdiralo. Mlada umetnika pozivljamo, da neumorno nadaljujeta svoje učenje. "Napreju" izrekamo še posebno priznanje, da se je za nju zavzel. Želimo, da ob prvi priliki zopet nastopita. Toliko o koncertu.

Nekaj nam pa leži na srcu, česar nikakor ne moremo zamolčati, in to je nemir, ki je vladal skoro ves čas med koncertom. To je bil vzrok, da koncertne točke niso prišle do polne veljave. Nekaj so pri tem zakrivila stariši, ker niso pazili, da bi njihovi otroci mirovali, vsaj ob času nastopov, nekaj pa je zakrivil tudi komite, ker ni skoro nič storil, da

nemir preneha. To naj zadostuje enkrat za vselej!

Spregovorimo naj še nekaj besed o igri: Moč uniforme, ki se je ponavljala na tej veselici. Moč uniforme je igra, v kateri je skozi vsake osebe človek svoje vrste, zato je treba pri takih igrah pred vsem gledati na to, da vloga odgovarja naravnemu značaju igralca. To pot so bile vloge prav srečno razdeljene, razven par izjem, zato je pa igra prav povoljno izpadla. John Krolnik je bil tako izvrsten tip „pantofelhelda“ in krojača Pavla Cvirna, da bi tudi na ljubljanskem odru ne mogli dobiti boljšega. Sicer poznamo njegove igralske zmognosti, a rešiti moramo, da je to pot prekosil samega sebe. Gospa M. Ermene nas je kot Cvirnova žena to pot veselo iznenadila. Kar čudili smo se, kje da je dobila svoj pogum. Prvič je bila v tej vlogi nekoliko pretehta in preboječa. Njena oseba je nekoliko prešibka za to vlogo, a to je ni prav nič kazilo, ker je zato imela toliko več korajže. Zasluži vse priznanje! John Novak nas je v vlogi krojaškega pomočnika Mileka zadovoljil. V nekaterih prizorih je bil naravnost izvrsten. Žal, da njegova vloga ni povsem odgovarjala njegovemu temperamentu. Frank Ambrož je imel to pot vlogo, ki je od začetka do konca odgovarjala njegovemu temperamentu. Njegove živahne kretnje, njegova govorica, ob enem pa „gentlemanski“ nastop; vse to mu je pomagalo do pravega judovskega agenta. Gdč. M. Ermene nam je v vlogi deklice Lize ugajala. Njej se takoj videlo, da je vajena odra. Nič je ne razburila in ne vznemirila. S svojim mirnim temperamentom je predstavljal pravi tip kmečke deklice. Frank Puncer je izvrstno pogodil vlogo avstrijskega pijanskega in „penpergarskega“ eksekutarja. Vloga je kot nalašč ustvarjena zanj. Občinski odborniki: John Kalan (župan), A. Bevšek (Kožuh), Fr. Hribernik (Slak), John Zajec (Trček) in Geo Šuler (Pečkar) so tvorili dober vaški občinski svet, katerega vsak član hoče biti najbolj moder, najbolj mnen in sploh v vsakem oziru najboljši. Joe Hrovat bi bil dober nedeljski lovec Žigon, ko bi imel nekoliko več korajže. Ga. Bergant je kot dekla Jera s svojim starokrajanskim ekarjem prav povoljno nastopila. Žal, da ni imela daljše vloge.

Kot nekaki ocvirki na žgancih so bile pevske točke, zvezane z vlogami. Kakor po vseh odrih, je bilo tudi tu dovolj navdušenosti za kuplete.

Omenimo naj še, da je bila hala lepo okrašena z venci in zastavami. Udeležba je bila povoljna. Veljavnost pa bi bila hala da kraja polna, zlasti med predstavo, da ni ravno pred igro hudo deževalo.

Omenimo naj še, da je veselico posetil zastopnik Kašperjeve državne banke v Chicagi rojak A. J. Trost, ki se je pohvalno izrazil o napreju veselici, zlasti igri in ugajala. Iznenaden je bil nad splošno naprednost naše veselbine.

Criticus.

Dostavek uredništva: Našturne tako velike igre je stalo veliko truda. Zakaj ne bi imeli tega truda kaj koristi Slovenim v Chicagi. Ali bi se ne dala ta igra prirediti na pr. v Sheboyganu in morda tudi v Waukeganu in še kje drugod? Apelira-

mo na igralce, kakor tudi na zbor „Naprej“, da se zavzame za to idejo!

Nova department trgovina z imenom Leflys je bila minulo sredo otvorjena na Grand Ave. in Second st. Trgovina je najmodernejše urejena. Takoj ob otvoritvi je bilo zaposlenih nad 500. Prvi dan je obiskalo 88.700 ljudi.

Rokavičarji pri O. C. Hansen Glove Co., 291 Milwaukee st., ki so šli zadnji teden na stavko, so se minuli ponedeljek vrnili na delo, ker je kompanija ugodilo njihovim zahtevam. Kompanija je hotela uesti nov delovni sistem, po katerem so bili delavci v plačah znatno prikrajšani. Ker vodstvo ni hotelo drugače upoštevati protesta, so bili delavci prisiljeni iti na štrajk. Štrajkarji, okrog 200 po številu, so organizirani v uniji, kar jim je znatno pomagalo do zmage.

Nasprotniki splošnih ljudskih koristi vedno in vedno pobijajo skupno lastovanje koristnih naprav, kakor železnice, elektrarne itd. Tako n. pr. pobijajo zgradbo mestne elektrarne, za katero se je prejšnja mestna vlada zavzela. Pravijo, da bo mesto imelo škodo s tem podjetjem. Istotako govore ti ljudje tam, kjer so vodovodi še v privatnih rokah in morajo odjemalci vodo drago plačevati. V Milwaukee ima mesto svoj vodovod in voda je jako po ceni, kljub temu pa bo mesto letos imelo okrog četrto miliona dobička pri svojem vodovodu, ako se upošteva tudi tista voda, ki jo mesto samo porabi. Tako pravi vodni registrar Doerfler. Ako bi pa bil vodovod v privatnih rokah, potem bi bila voda gotovo dražja in ves profit bi šel par bogatinom v žep. Ako bi imeli danes mestno plinaro, bi bil plin ali gas gotovo še enkrat ceneje. Tudi kara bi bila cenejša, ako bi bila mestna. Dognana stvar je, da bi se lahko po tri cente vozili, in kompanija bi se lahko izhajala. Tako je ljudstvo izkoriščano in oropano pri plinu, pri železnici in sploh povsod samo zato, ker par nenasitnih bogatinov tako želi.

Glasovanje po pošti je nova ideja pomožnega mestnega klerka Hermana Schultza. On je mnenja, da bi volilci ves posel lahko opravili po pošti. Glasovnice naj bi jim bile dostavljene deset dni pred volitvami. Tako bi imeli volilci dovolj časa, da dobro premislijo, koga bodo volili. Na ta način bi se dalo odpraviti mnogo stroškov, ki jih ima sedaj mesto z volitvami. Volilna komisija odbrava ta načrt.

V Chicagi so zopet eno „pograntali“, ki je prav chikaški. To pot se odlikuje ženski spol. Gospa Bishop zahteva, da naj se da ženskam pravica, da bodo odločevale, kako naj se moški oblačijo, kako naj se brijejo itd. Po njenem mnenju bi morali moški pokriti svoje gole brade s tem, da bi pustili rasti brade. Tudi trde moške srajce in visoki ovratniki so ji na potu. Celo plešcev ne pustijo na miru. Pravi, da naj bi vsakdo pokrtil svojo plešo. Mrs. Bishop ima še več drugih „kapric“, ki ji ne dajo mirno spati. Čudno, kaj so se ji moški tako zamerili, da jih je dobila tako na piko. Najbrže je žrtev nesrečne ljubezni!

DRUŠTVO LEPIH LASTNOSTI

Priobčil Blaž Pohlin.

Miklavž Peteršiljček je imel po štiriindvajset ur časa na dan in sicer takega časa, da je z njim razpolagal po vsej svoji prosti volji. Miklavž Peteršiljček je namreč zadel glavni dobiček pri srečkanju in od takrat je bil sam svoj gospod. Preje se je ukvarjal s peresom v advokatski pisarni, kjer je moral skoraj krvavo zaslužiti mesečnih osemdeset kronic. Ko je pa potegnil kot za maslo lep kupček tisočakov, obesil je na kol svoj mukotrni posel ter živel brezskrbno, kolikor je vedel in znal.

V tej brezskrbnosti mu je pa postalo dolgčas in v tem dolgčasu se je porodila v njem velika ideja. Peteršiljček je bil vsikdar idealist in v svojem najskrajnejšem idealizmu je osnul „Društvo lepih lastnosti“.

Kakor je bil idealen Miklavž Peteršiljček, tako je bilo idealno tudi to društvo. Smoter ali cilj njegov bi bil, da se zatirajo v članih vse strasti, goje pa samo dobre lastnosti. Vsakdo mora v tem oziru stremiti po čim večji popolnosti.

Ker živimo dandanes v največjem navdušenju za društveno življenje in ker smo Slovenci vsikdar zavzeti za vse dobro in idealno, je tudi Peteršiljkova ideja padla takoj na plodovita tla v ravno kar preorano in prerahljano zemljo, kjer je precej skalila.

Miklavž Peteršiljček je hotel, da njegova ideja in njeni blagi nameni prodor čim prej v vse sloje milega nam naroda, zato si je izbral za odbornike osebe iz najrazličnejših stanov. Ko se je odbor sestavil, bil je Peteršiljček predsednik, mesar Štefan Čebriček podpredsednik, tintomaz Blaž Pohlin tajnik, krojač Juri Zmazek njegov namestnik, posestnik Damjan Ščurek blagajnik, učitelj Miha Strah njegov namestnik, odborniki brez portfelja pa branjevec Luka Korun, črkostavec Urh Stiskač in uradnik Jernej Dundek.

Do druge odbore se je gibalo notranje društveno življenje v najlepšem tiru. Pri tej seji so se pa pokazale v medsebojni vzajemnosti in ciljih društva stranske razpoke, kakor nam priča stenografski zapisnik, ki ga prinašamo tu verno po originalu.

Zapisnik se namreč glasi: „II. odborova seja, ki je bila ob 8. zvečer dne 10. decembra 1910 v gostilni „pri mladi vdovi“.

Navzoči gg. Peteršiljček, Čebriček, Pohlin, Zmazek, Ščurek, Strah in Stiskač. Korun in Dundek sta se opravičila. Prvega boli trebuh, drugega pa glava. G. odbornik Stiskač opomni pikro: „Bab se bojita!“

G. predsednik otvori sejo, proglasi sklepčnost in pozdravi navzoče.

K besedi se oglasi g. podpredsednik Čebriček.

G. predsednik da g. podpredsedniku besedo.

G. podpredsednik vstane, iz očesa mu pa pade debela solza.

G. predsednik gospodu tajniku: „Prosim, da pride to v zapisnik!“

G. predsednik začne z jokajočim glasom in zroč v napol prazen oziroma na pol poln kozarec: „Slavni odbor!“

Nova svetla solza mu pridere iz drugega očesa in pade na tretji gumb telovnikov (opomniti je, da

ima g. podpredsednik precej širok telovnik in dvojno vrsto gumbov).

„Cenjeni navzoči!“

G. podpredsednik izpije iz napol praznega oziroma napol polnega kozarca do dna.

„Gospoda moja! — Ali sem jaz res osel?“

Te besede učinkujejo kot električni tok. Vse se spogle duje zdaj na levo, zdaj na desno, zdaj preko mize. Nihče ne ve vzroka tem besedam, vse je zbežano — razen g. tajnika — g. odbornik Strah pa želi pomirjevalno vplivati na gg. soodbornike in ponavlja:

„Le parlamentarično, le parlamentarično!“

Te besede vspodbodejo g. podpredsednika.

„Ali mislite mene učiti, gospod Strah?“ vpraša ves razljučen.

G. Strah ne reče nič.

G. predsednik:

„Prosim g. govornika, da se izrazi jasneje v svojih izjavah!“

Splošno odobravanje in ploskanje.

„Ali sem jaz osel!“ vpraša g. podpredsednik in z zmagovalnim pogledom premeri vse navzoče od g. predsednika naokoli do g. tajnika, med katerimi sedi.

„Kdo pa pravi, da si?“ poseže tu vmes g. predsednik.

G. podpredsednik strese z glavo, iz grla se mu pa izviije bridok vzdih. Dve debeli solzi se pokažeta v očeh ter se strkljata navzdol.

„Gospoda moja!“ nadaljuje g. podpredsednik in si briše z rdečim robcem pot s čela in solze iz oči. Ko smo ustanovili to društvo, mislili smo, da smo izbrali v njegovi vodstvo najboljše može, kar jih je bilo dobiti. A bridko smo se motili. (Obče začudenje in spogledovanje. Ogorčen medklie: Kam eika? G. Strah kliče: Le parlamentarično!) Glejte, ni vam vsem znano, kaj se je dogodilo snoči, zato vam povem, da sodite potem o moji današnji razburjenosti. Snoči smo krokali jaz, ter Ščurek in Zmazek. In kaj se je dogodilo? Zmazek mi je rekel, da sem osel.“

„Lažeš!“ zakriči g. Zmazek, „lažeš, kot si dolg in širok.“

„Kdo laže?“ vprašuje srdito g. podpredsednik.

„Ti!“ odvrne g. Zmazek.

„Ni res!“ izpije g. podpredsednik.

„Res je!“ kriči g. Zmazek.

„Lažnik!“

„Ti si lažnik!“

„Ti si, eigan ušivi!“

„Baraba umazana!“

„Fej te bodi!“

„Škandal takle podpredsednik.“

„Sramota tak odbornik.“

„Pijanec!“

„Krava!“

„Bik!“

„Tele!“

„Osel!“

„Ali slišite, da mi pravi osel?“ kriči g. podpredsednik in vrže kozarec v g. Zmazka, da se mu razleti na čelu in da tega oblije rdeča kri.

G. Zmazek pograbi svojo četrto, ki je do polovice polna oziroma prazna ter jo vrže v g. podpredsednika, ki ga zadene preko ust, da se razleti ob njegovih zobeh in da je čuti samo začetek neke psovke najnovejšega kova.

Gg. odborniki se razdele v dva tabora. Nekaj jih je za g. podpredsednika, nekaj pa za g. Zmazka. Začne se splošen boj s pestmi in steklenicami ter stoli. G. predsednik miri, g. Strah kliče: „Le parlamentarično!“ g. tajnik hiti

pisati, a vse nič ne pomaga. V pretepu dobi g. podpredsednik s stolom udarec preko ušes, da o mahne in pade ter prevrne mizo. V tem pridrvi v sobo policija, ki poseže vmes z golimi sabljami ter odvede seboj štiri gg. odbornike. Ker so samo trije še navzoči namreč g. predsednik, g. tajnik in g. Strah, je seja nesklepčna, kar proglasi g. predsednik z obžalovanjem, da je prišlo do tako žalostnih posledic.“

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tako verodostojen človek, kot je Blaž Pohlin.

Drugi del te krvave zgodbe kakih štirinajst dni nato pred sodiščem, kjer so stali gg. Čebriček, Zmazek, Ščurek in Stiskač zaradi telesnih poškodb in bili tudi vsak primerno obsojeni. S tem pa je tudi zapečatena usoda „Društva lepih lastnosti.“ G. Peteršiljček je izprevidel, da nima to društvo življenske moči, ker če je med najboljšimi močmi, na katere je stavlil ves svoj up, prišlo do takih „zapletljajev“, potem res ni verjeti, da bi moglo obstajati. Zato pa križ čez nje!

Kadar rabite

premog, drva ali ekspres,
ali kadar se selite,

obrnite se vselej na rojaka

FRANK BRULC-A

427 Virginia St.,

Telefon: South 1478

Slovenci, podpirajte svojega rojaka!

**SLOVENSKO-HRVATSKA
BRIVNICA.**

Brijem in strižem po ameriškem in starokrajanskem načinu. Čistim obraz lišajev in mozoljev z električnim strojem. Postrežba točna, cene stalne. Se priporoča

FRANK TUSHEK,
286 — 1st Ave.

**VSI SLOVENC V MILWAU-
KEE IN OKOLICI**

so vabljeni na prvo plesno
veselico,

katere priredi v svojem salonu

JOSEPH WINDISMAN,
483 Virginia St.

Svirala bo izvrstna godba. Za izvrstno zabavo izborna preskrbljeno!

NAJBOLJŠE OBLEKE

izdeluje po meri

J. Krainc,

317 Florida St., Milwaukee, Wis.

Ter popravlja, čisti pegla in barva stare.

Najboljše delo in najnižje cene.

JOE REMSKO

163 Reed St.

priredi v nedeljo 30. marca

- kegljanje -

Pričetek ob 9ti uri dopoldne.

Vabljeni so vsi rojaki!

Zabavni del.

Damjan:

ZAPUŠČEN.

Stopar je prišel baš iz tovarne ob šestih zvečer, ko je ogledovala njegova žena Tončka pismo, ki ga je bil prinesel pismonoša po obedu. Naslovljeno je bilo sicer na Stoparja, toda Tončka ga je vseeno odprla nič hulega sluteč.

Stoparju je bila pisava že znana, zato se je prestrašil in obstal, kakor bi bil okamenel. Tončka pa je čitala iz pisma: "Zadnjikrat Vas upominjam danes, da plačate mesečnino, sicer Vas izročim sodniji."

Stopar kar ni mogel verjeti, da je vse resnično kar sliši. Po glavi so mu rojile različne misli, najraje bi bil Tončko udaril, spravil na tla in jo teptal z nogami; vzdignil je pesti, ali roke so mu zopet omahnile, premagal se je še. Sedaj je vedel, da je vse končano, vse odkrito, stari greh bo prišel na dan. Že deset let je skrival pred Tončko, deset let ji je lagal, da je bila ona edina in prva njegova, sedaj pa je kar naenkrat vse prekrizano. In kako se opravičiti? Kar v tla bi se najraje izgubil, ker si ni upal pogledati Tončki v oči, iz katerih so kapale debele solze.

Stopar se je vsedel, oprl z eno roko brado, si grizel prste in uprl oči v tla. Ustnice so se mu tresle, koža na obrazu se mu je nategnila v podolgaste gube, srce mu je bilo težko, kri mu je stopila v glavo, tako da je čutil, kako so se napenjale žile, kakor bi mu nekdo po glavi razbijal.

"Torej, tak lažnjivac in hinavec si ti!" se oglasi Tončka po dolgem molku s tresočim glasom. "Kaj? Kar tiho!" se razkači Stopar; kajti bilo mu je, kakor da bi bila vsaka Tončkina beseda nož, ki reže in zareže v srce tako globoko rano, ki se nikdar ne zaleli.

Tako sta stala zopet nekaj časa, vsak na enem koncu mize in nista vedela, kaj začeti.

S tihim glasom prične zopet Tončka:

"Danes šele vem, kam si dajal in zapravljaj svaki mesec toliko denarja, danes se mi je šele razjasnilo, kam je šlo tistih pet goldinarjev. S takimi ženskami si se torej potikal in sedaj moraš plačevati za svojo neumnost."

"Pojdi, in pusti me," je rekel razjarjen Stopar.

"Sam sem zakrivil, sam trpim."

"Prav lepo," odgovori Tončka z jeznotresočim glasom. "Lepo je to, da. Meni si lagal deset let, tako dolgo sem ti verjela vse, vsako besedo sem imela za zlato, ker menil si bil v resnici ti edini, ki si me lahko potolažil, s teboj sem delila vse trenutke lepe in grenke, v tvojih očeh sem videla odkritosrčnost, iz mojih oči se je prelivalo v tvoje tisto, kar imenujem ljubezen. Nikdar nisem bila napram tebi hinavska, vselej sem govorila odkrito ker hinavska nisem mogla biti in sedaj imam tukaj plačilo. — Govoriva odkrito. Lojze! Ti si se vlačil z drugimi, ko si hodil k meni z priliznjnimi lažmi, da si zakrival svojo lažnjivo stran. Mene si varal v vsem; tvoja ljubezen ni bila ljubezen, temveč lažnjiva zahrbtnost in hinavščina. In če bi ostala pri tebi le še minuto, bi delala proti svoji vesti; zato je pa najboljšje, da grem. Ti pa lahko ostaneš tukaj

ali pa greš tja, kjer imaš uglajeno pot."

Nato se je obrnila in hotela oditi.

"Nikamor!" zakriči Lojze in jo prime za roko.

"Kaj pravzaprav ti danes govoriš? Ali ne veš, kdo je gospodar v tej hiši, jaz ti bom po..."

Lojze jo je prijel z eno roko za lase, z drugo pa je omahnil s skrčeno pestjo... Tončka se je pričela zvijati in kričati, tako da se je Lojze ustrašil in jo izpustil, da mu je ušla. Takoj se je kesal svojega dejanja. Obstal je in preklinjal sam seboj.

"Sam sem vse zagrešil in za očitanje sem se hotel maščevati. O, budalost —"

Ozrl se je skozi okno, kjer je videl odhajati Tončko z rokami zakritimi očmi in razkuštranimi lasmi za ovinkom.

Zahajajoče solnce pa se je smejalo in drevesni vrhovi so se zibali v rahlem vetru.

* * *

Solnce je pritiskalo na zemljo, rahel veter je zibal veje obcestnih lip, celo mesto je ležalo v dolgočasni zaspanosti, le redkoma se je zaslislalo trdo ropotanje voza, ki je komaj lezel z zaspanim in od solnca opečenim hlapcem.

Vse se je stiskalo najraje v senci in čakalo, da zaide solnce, ki se je upiralo na zemljo kakor nalašč in se veselilo, da lahko nadleguje ljudi, ki so sopihali po cesti.

V zvoniku je udarilo šestkrat. Piščalka v tovarni je zapiskala, in delavci so se vsuli skozi vrata visoke ograje kakor čebele iz panja. Vsak je hotel drugega prehiteti. Čuvaj je ze zaprl velika težka vrata, tako je bilo okoli tovarne kmalu vse prazno in mrtvo.

Večina se je bila že poizgubila v daljavi, Stopar pa je korakal najzadnji, bolj počasi in se ni zmenil za nikogar. Ko je prišel že ven iz mesta, se je komaj premikal, s klonjeno glavo, prav počasi, trdo in enakomerno, sam, docela sam. In to se je ponavljalo vsaki dan od jutra do večera, mesec za mesecem, že par let.

Tako enolično je bilo njegovo življenje: po dnevi v tovarni od jutra do večera, pri stroju, tako da se mu je zdelo, da sta on in stroj že eno, vedno se je treba upogibati, trdo prijemati, težko dvigati, kar najraj brez prenehanja... V noči pa mu največkrat ni dalo spati, četudi se je čutil domov grede, da se vleže od utrujenosti, da se odpočije. Ali ob štirih v jutru se je že gotovo premetaval v postelji, glava je bila polna skrbi, v srcu pa je nekaj žgalo tako neizprosno, da ni mogel nikdar spati.

Tako so potekali delavniki in prazniki v topi enoličnosti in se vlekli kakor večnost.

"Morda pa le pride!" si je mislil, govorec sam seboj.

"O, ne pride ne," se oglasi sirov glas izza grmovja. "Seme se vsak izogiblje. Prav dobro je naredila Tončka, da ti je ušla. Ja, ja."

Stoparja je stresel mraz.

"Kaj, ali se je vse zaklelo proti meni?" reče Lojze, tresoč se po vsem telesu.

Naenkrat pa se razjezi in skoči za grmovje, kjer se je skrival postopač Kure, ki je za njim kričal. Hitro ga je prijel, da mu ni mogel

več uteči in z trdimi pestmi mu je začel obkladati glavo, da se je Kurežu kar bliskalo pred očmi.

"Jaz te bom naučil, ti kanajla!"

"Ti me boš naučil! Parv, prav! Tončka pa le ne pride če me še dvajsetkrat zrutiš," zarohne Kurež in jo odburi, kažoč Stoparju nazaj osle. Stopar si ga bil skuštral najraje še enkrat, samo da bi mu bil prišel v roke, tako da je moral pa le umiriti in niti naprej.

"Ej, samo da bi prišla; da bi jo samo še enkrat videl, vse bi ji povedal od začetka do konca, prav tako, kakor se je zgodilo. O, saj bo gotovo prišla, zasmejala se mi bo. Za one mehke roke z jamico pod vsakim prstom bi jo prijel, pritisnil bi jo k sebi in narahlo bi ji pripovedoval vse kar vem ter bi jo prosil odpuščanja. Pa me bo prišla zopet zbuditi vsako jutro in takrat se bo naslonila k meni in me poljubila, jaz pa bom šel v tovarno z lahkim srcem, da se mi vsaj posmehovali ne bodo. Tako je naivna; okoli njenih ustnic se igra vedno lahek smehljaj, kakoršnega dosedaj še nisem videl. In če bi mi prišla sedaj naproti... njena žametna lica, svetle oči, kakor dva črna ogla, njeni beli zobje in baržunasti lasje..."

Dolgo je govoril tako sam seboj, da se je naposled spomnil, da sedi v travi, meto da bi si šel domov pripraviti večerjo.

Polagoma je vstal. V glavi so se mu začele porajati neke nenavadne misli, iz prejšnjih blaženih misli se je zatopil v obupanost. Stopal je po cesti počasi naprej s sklonjeno glavo, z prekrizanimi rokami na hrbtu in ni pogledal na levo, ne na desno; čutil se je osamljenega, zapuščenega od vseh. Še nekdanji njegovi najboljši prijatelji so se mu sedaj posmehovali, ko bi potreboval enega, da bi z njim delil žalost. Ali kako si pomagati? On je je ljubil v resnici, toda ona mu ni verjela; pre naglila se je in on ji ni mogel povedati pravega radi hipne razburjenosti.

Niti misliti si ni mogel, da je tako brezsrčna, da go bo tako zapustila. Kaj bi bilo, če bi naredil on kaj takega? Vsi bi kazali za njim z prstom: Glejte grešnika. Potrpt in utrujen se je komaj premikal po cesti. Tupatam se je prijel za šelo in si obrisal pot, ki je prihajal le iz slabosti.

Da bi vsaj eden lahko videl v njegovo srce! Pa je zopet postal in se zatopil v različne misli, na lepe čase, ko je bila še Tončka pri njem in zopet na osamljenost, na svoje tovariše, ki se mu posmehujejo in na bedo, ki jo trpi, dasi mora delati celi dan...

Že je zapadlo solnce in obžarevalo vrhove vsenaokoli, ko je zavil Stoparjev Lojze na stransko cesto, ne proti domu. Lahek veter mu je pihljal po obupanem obrazu, kakor bi ga hotel opomniti, naj se vrne rajše domov, ker valovi potoka ne poznajo usmiljenja, kedar hočejo izkazati svojo moč. Toda Lojze je stopal kar naprej in izgubil v mračne mvečeru vsem izpred oči...

Za dva dni pa je stopala Tončka z rokami zakritim obrazom za krsto in za njo par žensk...

Osem novih naročnikov nam je takoj tretji dan po izidu lista poslal tajnik društva 'Bratje Sloge', št. 5 J. S. P. Z. Sloga, v Grafton, Wis. Rojaki posnemajte ga!

30 milijard pisem je šlo prošlo leto skozi poštne urade po vsem svetu, kakor sodijo poštni strokovnjaki. 15 milijard časopisov so raznesli poštarji po svetu. Vsekakor lepo število.

Pregovor pravi, da enaki ptiči vkup lete. Pa ne samo ptiči, temveč tudi ljudje. Pravkar poročajo listi da se je poročil profesor dr. Thomas J. Allen, ki je svoj čas živel celih šestdeset dni ob samih živih celih šestdeset dni ob samih jabolkah. Ženin je doma iz Aurore, Ill., nevesta pa iz Ottawa, Ill. Gotovo njima draginja, ne bo delala nikakih preglavic!

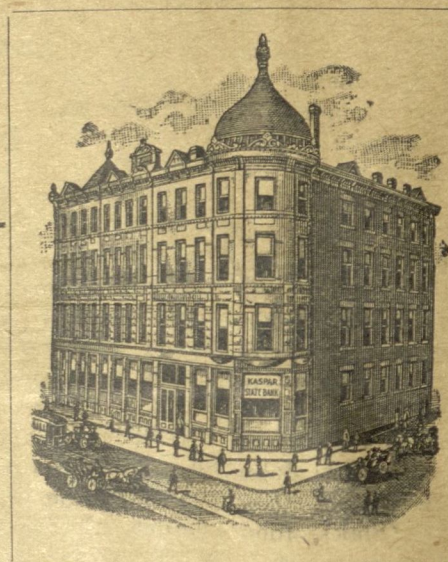
Ali sneste vi 45 jajec v eni uri? Študent na univerzi v Philadelphiji Charles Gouher jih je. Stavil je za \$25.00, da jih poje 50 v eni uri. 45 jih je snedel, ali bolje spil v 50 minutah. Ostalih pet pa ni mogel, vsled česar je stavo zgubil. Ubil je po pet jajec v kozarec mleka ter spil. Spil je štiri kvarte mleka na ta način.

Miljnoski slepar. V Parizu je aretirala policija izrednega pustoloveca, ki ima tako pestro življenje za seboj, da zapostavlja naj-

bolj fantastičen roman. Slepar je 50letni Henriot Bounoust, ki je uganjal leta in leta pod krinko meniha, misjonarja, škofa, jeruzalemskega patrarha, potovalnega pridigarja največja sleparstva. Sedaj ga je ovadila gospa Joserandova, katero je osleparil za tri milijone frankov. Pred leti je slepar Bounoust preslepil očeta gospe Joserandove, ki je bila takrat še mladoletna, tako, da ga je postavil za varuha in za upravitelja svojega premoženja, ki znašalo nad deset milijonov frankov. Leta 1909. je umrl oče gospe Joserandove in Bounoust je upravljal premoženje tako mojstrsko, da manjkajo danes 3 milijoni.

600.000 delavcev je ubitih in pohabljenih vsako leto v industrijski vojni, samo v Združenih državah. Ali je potem kaj čudnega, ako lastujejo posamezne osebe na milijarde narodnega bogastva, za katerega se vsako leto prelije na reke delavske krvi.

Tisti delavci imajo še največ svobode, kateri ne morejo dobiti dela. Žal, da se s tako svobodo ne more pokriti telesa in napolniti želodca. Ta taktika je veljavna le za kapitaliste, ker drugi za nje delajo.

**Pazite! na ta prostor
v prihodnji izdaji!**

Na farmi v Willard, Wis.

Nad sto slovenskih družin se je že naselilo na farmah na Willardu, v državi Wisconsin. Zakaj bi se tudi Vi ne naselili med njimi. Vaši sosede bodejo Vaši rojaki. Tu je še obilo zemlje naprodaj za zelo nizke cene, katera so lahko plačuje na mesečne obroke. Pišite po informacije na

ADRIA COLONIZATION CO. 322 Reed St. Room 6. Milwaukee, Wis.